

Verslag publieksbijeenkomst omgevingsvisie Borsele 5 april 2022

Op dinsdagavond 5 april kwamen inwoners bijeen tijdens de eerste Publieksbijeenkomst voor de omgevingsvisie van de gemeente Borsele. Tijdens de bijeenkomst praatten de inwoners mee over vier thema's en vraagstellingen:

1. Hoe maken we samen Borsele klimaatbestendig en duurzaam?
2. Hoe blijft Borsele een fijne gemeente om te wonen?
3. Hoe zetten we Borsele economisch en recreatief op de kaart?
4. Hoe houden we Borsele mooi?

Deze input wordt gebruikt om de omgevingsvisie voor de gehele gemeente Borsele te maken.

Avondvoorzitter Edwin Oude Weernink opende de avond. Wethouder Kees Weststrate heette iedereen welkom en stipte kort aan waar het deze avond over zou gaan. Daarna volgde een filmpje over 20 jaar terug in de tijd en in de toekomst. Daarna werd ook een toelichting gegeven op de stand van zaken van de omgevingsvisie.

Na dit plenaire deel was het tijd voor de deelnemers om aan de slag te gaan met een workshop. Zij schoven aan bij een tafel over één van de vier vraagstellingen. Hoe zien onze dorpen en ons buitengebied er in 2040 uit? Hoe zorgen we ervoor dat we tegen die tijd klimaatbestendig zijn? Is Borsele aantrekkelijk genoeg voor toeristen? Wat missen we nog? Hierover, en nog vele andere vragen, ging het op deze avond.

De inbreng wordt gebruikt door de gemeente Borsele om de omgevingsvisie op te stellen. Hieronder volgt een verslag van de belangrijkste punten die op tafel zijn gekomen, gesorteerd per thema.

1. Wat moeten we doen om Borsele klimaatbestendig te maken?

- Door energiearmoede is de overheid aan zet. Anderzijds is elke inwoner medeverantwoordelijk.
- De gemeenten moet de inwoners en ondernemers stimuleren door subsidies aan te bieden, bv. voor groene daken. Laat dit in de welstand toe.
- Bewustwording:
 - Waar kunnen inwoners terecht: duurzaam bouwen loket, energiek Zeeland voor woningeigenaren.
 - Goede ontsluiting tot informatie voor inwoners.
 - Gedragsverandering wordt als belangrijk gezien, oude gewoontes veranderen.
 - Het goede voorbeeld geven in openbaar gebied, bijvoorbeeld de gemeentelijke gebouwen.
- Ontwikkelingen (ter overweging):
 - Laat windmolens kleiner dan 20 meter toe. Dit is een landelijke ontwikkeling. Niet uitsluiten om technische ontwikkelingen die kunnen komen. Open staan voor vernieuwingen.
 - Zet in op zoetwater buffering vanuit stedelijk gebied voor de landbouw.
 - Hagelnetten van zonnepanelen boven boomgaarden. Tegen hagel en gelijk energieopwekking.
 - Regentonnen, windmolens, accu's om zelf op te laden. Warme truien uitdelen.
 - Meer groen in de dorpen om hittestress te voorkomen. Bomen zorgen voor koeling. Inzetten/onderzoeken op restwarmte van bedrijven om woningen mee te verwarmen.
 - Bodemwarmte: zijn er mogelijkheden om van het gas af te gaan?

- Aandachtspunten:
 - Nu wordt er op uiterlijk getoetst, de functionaliteit is zeker zo belangrijk.
 - Geen tegeltax, niet straffen, te kleine maatregel in verhouding tot een subsidie.
 - We moeten als gemeente beter aansluiten aan landelijke regelgeving, waarom willen we verder gaan dan het bouwbesluit?
- Integraal bekijken, klimaatadaptatie, circulariteit standaard meenemen in de wetgeving. Beleid moet niet in strijd zijn met klimaatmaatregelen.
- De gemeente kan veel verder gaan met duurzaamheid en adaptatie (bv. Platepolder). Leg de lat hoog, stel duidelijke regels op en toon lef en moed. Nu is de tijd door externe prikkels.
- Samenwerken, ook met andere gemeenten.

2. Hoe zetten we Borsele economisch en recreatief op de kaart?

- Er zijn voldoende recreatieve overnachtingsplaatsen in Borsele. Inwoners willen geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen. Wat is de dekkingsgraad van recreatieve overnachtingsvoorzieningen? De verwachting is dat de corona-impuls van boekingen zal afvlakken.
- De betekenis van camperplekken graag meenemen in de kaders die in de omgevingsvisie gesteld worden. Zijn er voldoende voorzieningen voor rondtrekkende campers? Kan dit meerwaarde hebben voor het economisch, recreatief en landschappelijk profiel van de gemeente?
- Er moeten geen nieuwe grootschalige recreatieve ontwikkelingen komen, zoals Scheldeoord. Wel moeten we als gemeente diversiteit aanbieden of te profileren (zoals op duurzaamheid).
- Een positief effect op kleinschalige recreatieve voorzieningen: reuring (in de zomer). Hiervoor is de regeldruk (met name bestemmingsplan, nee-tenzij houding, oog voor rolopvatting) relatief hoog → maatwerk, eerdere keuze raad?
- E-scooters zijn prima met een positief economisch effect als het wordt verbonden aan dagrecreatieve voorzieningen. De wens is om lawaaimakende en overlastgevende scooters (in de zak) te weren bij vergunningverlening in de gemeente en treedt in overleg met andere gemeente die dergelijke ontwikkelingen vergunnen. Ook regulering van het gedrag is gewenst. Dit komt waarschijnlijk door onvoldoende dagrecreatieve voorzieningen.
- Mensen van buiten Borsele mogen komen recreëren, bij voorkeur als de recreant rust zoekt en op zoek is naar extensieve recreatie. Aan deze profilering wordt gewerkt.
- De meeste recreanten kijken uit naar Walcheren, bij gebrek aan plek komen ze naar Borsele.
- Horeca voor extensieve recreatie is beperkt, maak hier ruimte voor en faciliteer het.
- Intensivering van fietsrecreatie door nieuwe fietsroutes te realiseren en verbeteren van voorzieningen langs routes is ook welkom. Nieuwe fietsroutes kan ook een faciliterende rol bieden bij het geven aan bekendheid van het landschapspark.

“Kun je uit recreanten dezelfde economische waarde halen als uit (bedrijven)terreinen?”

- We moeten geen nieuwe bedrijventerreinen realiseren (exacte locaties zijn bepalend), beter benutten van bestaande bedrijven. Wel zijn bedrijventerreinen de motor onder bevolkingsgroei, met alle economische gevolgen van dien. Concentreer bedrijventerreinen nabij/langs de A58.

- Benut koppelkansen op het gebied van recreatie en landbouw (voedseltransitie). Kan de gemeente dit faciliteren?
- Er is een goede huisvesting nodig voor arbeidsmigranten. In de kern kan het de leefbaarheid aantasten als gevolg van een weinig flexibele houding van de gemeente.
 - Kan dit voorkomen worden als de gemeente meer huisvesting faciliteert? Flexibele schil voor tijdelijke huisvesting rond een kern? Betere/meer regionale afstemming?
 - Tijdelijke huisvesting op bijv. evenemententerreinen, op eigen terrein van agrarische bedrijven of clusteren met andere ontwikkelingen zijn benoemde opties.
- De rol van de gemeente: uitgaan van veel vertrouwen, maar ook harde handhaving als het vertrouwen geschonden wordt.
- Fruitteelt brengt een piek in vraag naar arbeidsmigranten met zich mee. Andere sectoren (mosselteelt/Sloegebied) kennen jaarrond een relatief stabiele vraag.

3. Hoe houden we Borsele een fijne plek om te wonen?

- Overwegend voorkeur om ook in kleine kernen te bouwen i.v.m. het behoud van de leefbaarheid en voorzieningen
- Door opkoop van woningen door uitzendbureaus/beleggers is het lastig om een woning te kopen.
- Boodschappen aan huis bezorgen en internetverkoop is een slechte ontwikkeling.
- Niet alles kan overal behouden blijven, we moeten meer gaan concentreren.

*“We moeten de rust, ruimte en natuur
in het buitengebied behouden.”*

- Doelgroepen segmenteren (starters, middengroep, senioren).
- Flexibel bouwen vergroot de doorstroming.
- Controle hebben/houden dat woningen door de juiste doelgroep bewoond blijft worden.
- Voorzieningen moeten worden gestabiliseerd en waar mogelijk uitgebouwd worden. Niet eenzijdig beslissen over sluiting, maak het bespreekbaar.
- Stralingsarm en stralingsvrij wonen in het buitengebied en de kernen.
- Woonplicht bij het kopen van bouwgrond of een bestaande woning.
- Eigen of voormalige inwoners moeten als eerst recht hebben op een woning.

4. Hoe houden we Borsele mooi?

- Her leven verandert, de gemeente verandert, dus de mensen ook. De levendigheid moeten we in stand houden.
- De meeste mooie kenmerken moeten we bewaren en waar mogelijk uitbreiden.
- Bij het heggegebied rond Nisse moeten we oppassen voor verdergaande verrommeling (masten van 32 meter). De gemeente moet beter nagaan wat ze willen beschermen. De leidingen hadden waarschijnlijk onder de grond gekund, maar dat is niet tegengehouden (kosten?). Ook had het misschien de huidige masten (her)gebruikt kunnen worden. Inwoners waren niet op de hoogte dat dit een optie was.

- De grenslindes moeten beter worden verzorgd. Die moeten behouden blijven voor de biodiversiteit, verminderen van CO2 en voor het klimaat. Deze zijn tevens kenmerkend en uniek voor de streek.
- Overkoepelend moeten we ervoor zorgen dat we meer behoud van bomen hebben die er nu zijn. Een jonge boom is niet te vergelijken met een oude boom. Ook zorgen bomen voor het accentueren van de dijken.

“Er is geen betere boom dan een gekapte boom”

- De kerktorens zijn kenmerkend voor de dorpen. Ook al zal de functie in de toekomst wellicht vervallen, de torens zelf moeten behouden blijven met een andere functie (wonen, horeca of maatschappelijk)
- De Westerschelderand is een unieke plek met mooie slikken. Dit gaat vooruit en moet in de toekomst minimaal zo blijven.
- Oude boerderijen (o.a. Hoeve van der Meulen) zijn soms lastig om het als particulier financieel te onderhouden, hier moet nagedacht worden over subsidie.
- Wanneer er wordt nagedacht over nieuwbouw in het buitengebied, dan hoeft er niet persé vastgehouden te worden aan de oude bouwstijl.
- Zorg dat het cultureel erfgoed behouden blijft. Mag dit geld kosten? De gemeente moet hiervoor zeer bereidwillig zijn.
- Om het cultuurlandschap heen komt nu een energielandschap. Het gevolg hiervan is verval, ook wel “landschapspijn” genoemd. We moeten het landschap meer verdedigen, zoals Schouwen-Duiveland dat bijvoorbeeld doet.
- Woningbouw wordt gezien als een bedreiging voor het mooie unieke buitengebied. Inwoners zijn benieuwd hoe dit zich gaat ontwikkelen.

Wat is er mooi in de gemeente?

- De gehele zak van Zuid-Beveland.
- De grenslindes.
- Het heggegebied rond Nisse (beide rondes)
- Grenzgebied de Poel
- Behouden van de kerktorens als landmark van de kernen.
- De dijken en het landschap daaromheen (o.a. de Valdijk)
- De weel bij Driewegen en Zwaak
- De Westerschelde
- De mensen
- Afwisselende kleinschalig landschap
- Afwisselende (bedrijvige) invulling van het buitengebied: fruit, akkers, natuur, welen, etc.
- De boomgaarden
- Het gebied bij Slake
- De rust, ruimte en natuur
- De Zeeuwse boerderijen
- De mensen en gemeenschapszin

“Wat er nu is, moeten we behouden.

Wat we toevoegen moet passen in de omgeving”

- Pfas in het water vormt een bedreiging voor de gezondheid. Is het nog wel verantwoord nu en in de toekomst om het water in te duiken? Willen we dit als gemeente verdedigen met onze lange kustlijn?
- De klimaatverandering zorgt voor verdroging. Waterberging is hiervoor heel belangrijk.
- De natuur in het heggegebied moet behouden blijven, het is mooi en daarbij ook aantrekkelijk voor toeristen.

- Het gebied willen we zo behouden. We willen het in ieder geval niet compleet anders hebben, bijvoorbeeld door het toevoegen van kerncentrales of wind- en zonneparken. Dit betekent dat we het goed moeten beschermen en beheren. Om het mooi te houden moet er geld beschikbaar gesteld worden.
- Iets wat dit kan bedreigen is het capaciteitstekort van energie in de toekomst. We willen koste wat het kost geen bovengrondse leidingen door de zak meer. De gemeente had in het verleden te weinig ambitie om dit tegen te houden, dit moet in de toekomst anders worden opgelost.
- Van de campings (Stelleplas en Baarland) hebben inwoners geen last. De toegangswegen naar de campings mogen in de toekomst niet belemmerend zijn binnen de dorpen.
- Ook van toerisme hebben inwoners geen last. De meeste toeristen gaan naar Walcheren. Onder andere bedrijven en B&B's profiteren van de toeristen die wij hier krijgen. Dit moeten we in de toekomst verder uitbreiden, door meer aanbod van o.a. horeca en fietspaden.
- De uitbreiding van bedrijven(terreinen) is een bedreiging voor het buitengebied. Anderzijds bieden bedrijven werkgelegenheid in de omgeving. Een bepaalde economie is dus wel wenselijk. Een oplossing zou kunnen zijn om het meer te concentreren.
- De gemeente moet wellicht meer bepalen hoeveel % van het buitengebied we besteden aan welke invulling (industrie, wonen, recreatie, groen, etc.)
- In de toekomst moeten we duurzame landbouw en diversiteit in functies meer stimuleren, nu is het erg monofunctioneel.

“Het landschap is in de afgelopen 100 jaar ernstig veranderd”

- De dijken (o.a. in het “oude” land). De schaapskudde om de dijken te begrazen zijn weg. Zo’n element als dit terughalen zou van toegevoegde waarde zijn.
- Het weggetje met grindstenen bij de nieuwe Platenpolder zal waarschijnlijk vervangen worden door asfalt, dit is zonde.

We kijken terug op een geslaagde avond met de inwoners. Wij bedanken de tafelhosts voor hun inzet om de gesprekken te begeleiden en wethouder voor zijn aanwezigheid en bijdrage.